

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z PLASTYKI DLA KLASY VI

Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz *Program nauczania plastyki w klasach IV – VII szkoły podstawowej <<Do dzieła!>>* autorstwa: J. Lukas, K. Onak, M. Ipczyńskiej i N. Mrozkowiak (wyd. Nowa Era).

Wymagania edukacyjne:

1. Wymagania podstawowe.

Uczeń:

- wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji,
- tłumaczy, czym jest falsyfikat,
- wskazuje, w jaki sposób można korzystać z dzieł sztuki,
- definiuje plagiat i piractwo,
- tworzy album z własnymi pracami lub reprodukcjami dzieł sztuki,
- tłumaczy, czym jest światłocień,
- określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice,
- wyjaśnia, w jaki sposób można ukazać światłocień w rysunku, malarstwie i grafice,
- stosuje w swojej pracy światłocień,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- wyjaśnia, czym jest perspektywa,
- tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy,
- wymienia cechy perspektywy rzędowej i kulisowej,
- podaje przykłady układów kulisowych z najbliższego otoczenia,
- wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę rzędową i kulisową,
- wykonuje pracę z zastosowaniem układu pasowego,

- podaje główne elementy perspektywy zbieżnej,
- wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy zbieżnej,
- wymienia rodzaje perspektywy zbieżnej,
- stosuje podstawowe zasady tworzenia perspektywy zbieżnej w działaniach plastycznych,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- podaje cechy perspektywy powietrznej i barwnej,
- wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy powietrznej i barwnej,
- wymienia barwy, które tworzą pierwszy plan przedstawienia w perspektywie barwnej oraz jego dalsze plany,
- dopasowuje kolory pod względem ich temperatury,
- tworzy pracę z zastosowaniem perspektywy powietrznej lub barwnej,
- wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji,
- podaje cechy perspektywy aksonometrycznej i umownej,
- wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy aksonometrycznej i umownej,
- charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki,
- wymienia narzędzia rysunkowe,
- podaje rodzaje rysunku,
- wskazuje elementy abecadła plastycznego wykorzystywane w rysunku,
- rozpoznaje rysunki wśród dzieł innych dziedzin sztuki,
- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu,
- planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje przedmiot dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,
- charakteryzuje malarstwo jako dziedzinę sztuki,
- wymienia główne techniki malarskie,
- odróżnia obraz realistyczny od dzieła abstrakcyjnego,
- rozpoznaje na przykładowych reprodukcjach dzieł wybrane tematy malarstwa,
- omawia wybrany rodzaj malarstwa,

- stosuje różne narzędzia malarskie,
- wykonuje pracę malarską o charakterze realistycznym,
- sytuuje impresjonizm i symbolizm w czasie,
- wymienia typowe cechy obrazów zaliczanych do impresjonizmu i symbolizmu,
- podaje przykłady dzieł sztuki impresjonistycznej i symbolistycznej,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu,
- planuje kolejne etapy swojej pracy, wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji,
- charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki,
- wymienia narzędzia stosowane w grafice,
- podaje środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice,
- wskazuje dwa podstawowe rodzaje grafiki,
- tłumaczy, czym jest matryca,
- wyjaśnia różnicę między drukiem wypukłym a wklęsłym,
- podaje przykłady grafiki użytkowej z najbliższego otoczenia,
- określa, czym zajmują się grafika reklamowa i książkowa,
- wykonuje prostą odbitkę w technice druku wypukłego,
- wykonuje projekt graficzny, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki,
- wymienia materiały i narzędzia wykorzystywane w rzeźbiarstwie,
- podaje rodzaje rzeźby,
- wlicza przykłady rzeźb znajdujących się w najbliższej okolicy,
- wyjaśnia termin relief,
- przygotowuje płaskorzeźbę (medal),
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały,

- charakteryzuje architekturę jako dziedzinę sztuki,
- wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcje,
- podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy,
- wyjaśnia termin: urbanistyka,
- określa funkcje oglądanej budowli,
- z pomocą nauczyciela tworzy projekt budowli,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- sytuuje w czasie początek nowoczesnej architektury,
- wymienia typowe cechy nowoczesnej architektury,
- podaje przykłady dzieł nowoczesnej architektury,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną nowoczesną architekturą,
- tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa,
- wyjaśnia terminy design i ergonomia,
- wylicza środki wyrazu sztuki użytkowej,
- określa, czym są wzornictwo przemysłowe i rzemiosło artystyczne,
- omawia etapy tworzenia dzieł sztuki użytkowej,
- wymienia przykłady wytworów sztuki użytkowej z codziennego życia,
- z pomocą nauczyciela tworzy projekt przedmiotu codziennego użytku,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- sytuuje styl secesyjny w czasie,
- wymienia typowe cechy wytworów sztuki secesyjnej,
- podaje przykłady dzieł sztuki secesyjnej,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesji.
- utrzymuje porządek zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami,
- dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy.

2. Wymagania ponadpodstawowe.

Uczeń:

- określa, czego dotyczy prawo autorskie,
- tłumaczy, na czym polega prawo cytatu,
- wyjaśnia zasady ochrony wizerunku,
- przybliża znaczenie własności intelektualnej,
- wykonuje pracę plastyczną inspirowaną wybranym dziełem sztuki,
- tłumaczy, czym jest modelunek światłocieniowy,
- wyjaśnia funkcję światła i cienia w sztuce nowoczesnej i najnowszej,
- określa znaczenie światła w fotografii i filmie,
- omawia reprodukcje dzieł sztuki pod kątem zastosowanego światłocienia,
- opisuje wpływ światłocienia na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy,
- stosuje światłocień w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez światłocień,
- projektuje i tworzy ozdobę według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne barwy, kształty, faktury i kompozycje,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy,
- określa rolę perspektywy w dziełach różnych dziedzin,
- omawia, na czym polegają układy rzędowy i kulisowy,
- wyjaśnia pochodzenie nazwy perspektywa kulisowa,
- porównuje reprodukcje malowideł sztuki prehistorycznej i starożytnego Egiptu pod kątem zastosowanej perspektywy,
- tłumaczy różnice między perspektywą rzędową a kulisową na przykładach reprodukcji wybranych dzieł,
- twórczo stosuje perspektywę rzędową i kulisową w działaniach plastycznych,

- wykonuje projekt dekoracji do szkolnego przedstawienia z wykorzystaniem perspektywy kulisowej,
- omawia rodzaje perspektywy zbieżnej,
- wyjaśnia rolę perspektywy zbieżnej w sztuce,
- określa rodzaj perspektywy zbieżnej w wybranych reprodukcjach dzieł sztuki,
- wskazuje związki pomiędzy zastosowanym rodzajem perspektywy a wyglądem przestrzeni w dziele
- tłumaczy zasady skrótu perspektywicznego,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, stosując perspektywę zbieżną odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- wykorzystuje w działaniach plastycznych wiedzę o złudzeniach wzrokowych i wzajemnym oddziaływaniu barw,
- stosuje zasady tworzenia perspektywy powietrznej i barwnej,
- poprawnie ocenia temperaturę poszczególnych barw względem innych,
- analizuje wybrane dzieła sztuki malarskiej pod kątem zastosowanej perspektywy powietrznej i barwnej,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, stosując perspektywę powietrzną lub barwną odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- projektuje i tworzy mebel według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne kształty, faktury i kompozycje,
- wskazuje różnice między perspektywą aksonometryczną a zbieżną,
- omawia cechy perspektywy aksonometrycznej i umownej na przykładzie wybranych reprodukcji,
- ocenia nowoczesne eksperymenty z perspektywą na wybranych przykładach,
- omawia rodzaje i funkcje rysunku,
- wskazuje różnice między szkicem a namalowanym na jego podstawie obrazem,
- porównuje wybrane dzieła rysunku pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła rysunkowego,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłowieniem,
- właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu,
- analizuje własny rysunek pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego.

- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne barwy, kształty, faktury i kompozycje,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy,
- omawia środki wyrazu w malarstwie,
- wskazuje różnice między malarstwem dawnym a współczesnym,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego,
- omawia tematy malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów zamieszczonych w podręczniku,
- porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła malarskiego,
- stosuje różne techniki malarskie, kompozycje i zestawy barw w działaniach plastycznych,
- wykonuje pracę malarską o charakterze abstrakcyjnym,
- określa ramy czasowe impresjonizmu i symbolizmu,
- rozpoznaje i omawia cechy dzieł sztuki impresjonizmu i symbolizmu,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu, twórczo interpretując temat,
- projektuje i tworzy mebel według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, barwy, kształty i kompozycje,
- omawia etapy pracy w technice druku wklęsłego i wypukłego,
- podaje rodzaje grafiki ze względu na użytą matrycę,
- opisuje rolę grafiki jako dziedziny sztuki,
- wskazuje różnice między grafiką dawną a współczesną,
- omawia funkcję znaku plastycznego w życiu codziennym,
- wymienia cechy grafiki użytkowej i jej rodzaje,
- porównuje przykłady grafiki warsztatowej i użytkowej,
- opisuje dzieło grafiki warsztatowej i użytkowej na podstawie wybranej reprodukcji,
- wyraża własną opinię na temat analizowanych dzieł graficznych,

- twórczo wykorzystuje w działaniach plastycznych technikę druku wklęsłego i wypukłego,
- samodzielnie wykonuje pracę graficzną z wykorzystaniem odpowiednich programów komputerowych,
- wykonuje projekt graficzny na zadany temat, twórczo interpretując zadanie.
- omawia cechy różnych rodzajów rzeźb na podstawie wybranych przykładów,
- tłumaczy, czym się różni rzeźba od płaskorzeźby,
- charakteryzuje rzeźbę wolno stojącą na wybranym przykładzie z podręcznika,
- omawia i porównuje rzeźby realistyczne i abstrakcyjne,
- wskazuje różnice między rzeźbą dawną a współczesną,
- wyraża własną opinię na temat analizowanej pracy rzeźbiarskiej,
- wykonuje małą rzeźbę o złożonej formie i zróżnicowanej fakturze,
- projektuje i tworzy element ubioru według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne kształty i faktury,
- określa formę i funkcję budowli na podstawie wskazanej reprodukcji,
- porównuje znaczenie terminów: architektura krajobrazu, mała architektura, architektura wnętrz,
- ocenia zaplanowanie przestrzeni w pobliżu swojego miejsca zamieszkania pod względem funkcjonalności i estetyki,
- wskazuje różnice między architekturą dawną a współczesną,
- analizuje związki między funkcją a formą obiektów architektonicznych,
- wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła architektonicznego,
- tworzy projekt budowli, wykonuje pracę plastyczną według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując środki plastyczne,
- określa ramy czasowe nowoczesnej architektury,
- rozpoznaje budowle zaliczane do nowoczesnej architektury,
- wymienia i omawia przykłady nowoczesnej architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną nowoczesną architekturą, twórczo interpretując temat,
- projektuje i tworzy mebel według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, barwy, kształty i faktury,
- tłumaczy związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotu,

- analizuje i porównuje przedmioty pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
- wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła sztuki użytkowej,
- samodzielnie przygotowuje projekt przedmiotu z uwzględnieniem jego funkcjonalności i estetyki,
- wykonuje pracę plastyczną według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne,
- określa ramy czasowe secesji,
- rozpoznaje wytwory sztuki secesyjnej,
- wymienia i omawia przykłady wytworów sztuki secesyjnej z dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury i sztuki użytkowej,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesyjną, twórczo interpretując temat,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.

Zasady oceniania zajęć praktycznych.

Prace i ćwiczenia plastyczne oceniane są wg ustalonych zasad podanych przez nauczyciela na początku zajęć. Nauczyciel zwraca uwagę na:

- samodzielność, zaangażowanie i wysiłek wkładany w zadanie na swoim poziomie uzdolnień i predyspozycji plastycznych,
- przygotowanie do zajęć (uczeń przynosi na lekcje zapowiedziane materiały i narzędzia niezbędne do wykonania pracy plastycznej),
- zgodność z tematem, oryginalność i pomysłowość realizacji,
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu,
- wartości formalne (kompozycja, kolorystyka, właściwości tworzywa, techniki plastyczne),
- estetykę pracy. □
- utrzymanie porządku zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu semestru nie przygotować się do lekcji. O tym, że jest nieprzygotowany informuje nauczyciela na początku zajęć.

Brak materiałów i narzędzi (gdy zgłasza nieprzygotowanie), nie zwalnia od pracy na lekcji. Uczeń ma obowiązek pracować na artykułach zastępczych.

W przypadku nieobecności, prace plastyczne uzupełnia i oddaje do oceny w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.

Kryteria oceniania

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę należy zwrócić na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągnięte w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Ocenianie prac plastycznych należy do najbardziej kontrowersyjnych aspektów ewaluacji, gdyż nie wszyscy uczniowie wykazują uzdolnienia w dziedzinie działań artystycznych. Aby dokonać sprawiedliwej oceny, nauczyciel powinien jawnie i w sposób konkretny określić kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu *plastyka* stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obowiązkowych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną. Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawę plastyczną imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne, uczęszcza do galerii, muzeów itp.). Twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi i eksperymentuje z technikami plastycznymi. Oddaje wszystkie prace. Uczeń analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną. Ponadto powinien aktywnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, osiągać sukcesy w konkursach plastycznych, wykazywać zaangażowanie w twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią.